

SLOVENSKI

vestnik

Izdajatelj, lastnik in založnik lista: Dr. Franc Petek, Velikovec. Uredništvo in uprava: Celovec, Gasometergasse 10. Telefon 56-24. Za vsebino odgovarja: Rado Janežič. — Tiska: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec. — Dopisi naj se pošiljajo na naslov Klagenfurt 2, Postfach 124

Letnik XI.

Celovec, petek, 30. marec 1956

Štev. 13 (727)

Ministrski komite samo na papirju

Kmalu potem, ko je bila lani novembra odposlana zvezni vladi Spomenica koroških Slovencev s predlogi, ki naj bi jih vlada upoštevala pri zakonodaji in izvajanju člena 7 državne pogodbe, se je izvedelo, da je bil za reševanje tega vprašanja sestavljen poseben ministrski komite. Na takomite se je obpriložnostno i intervencije za ureditev šolstva skliceval nekaj časa pozneje tudi prosvetni minister. Še prejšnji mesec so v uradu zveznega kancerja in ministrstva za pravosodje na to zadevno vprašanje izjavljali, da ta komite trenutno pripravlja načelno stališče k vprašanju člena 7 državne pogodbe in da bo vprašanje vsaj načelno rešeno v štirih do petih tednih.

Namesto tega pa se je te dni izkazalo, da obstoja ministrski komite samo na papirju in da se doslej sploh še nikdar ni sestel. To je izjavil v Celovcu državni tajnik dr. Kreisky, ki je na zborovanju socialističnih akademikov spregovoril tudi o vprašanju slovenske narodne manjšine na Koroškem. Državni tajnik je med drugim dejal:

»Državna pogodba vsebuje tudi ureditve glede manjšinskega vprašanja, ki so posebnega pomena za Koroško. Da bi prišlo v tem do jasnosti in do nedvoumnega tolmačenja, je zvezna vlada sestavila posebno ministrsko komisijo pod predsedstvom zunanjega ministra. S sklepom ministrskega sveta je bilo izrecno določeno, da je zunanji minister zadolžen za sklicanje te komisije. Do sklicanja te komisije pa do danes še ni prišlo.«

Torej: Skoro pol leta se v javnosti ustvarja videz, da odgovorni ministri rešujejo vprašanje, ki jim je bilo poverjeno. Sedaj pa se izkaže, da še prvega koraka niso napravili. Mislimo, da je k temu vsak komentar nepotreben.

Nesoglasja med britansko in arabsko politiko

Ko je pred nedavnim bival britanski zunanji minister v arabskih deželah, se je razgovarjal tudi z egiptskim ministrom predsednikom Naserjem. Po teh razgovorih so napovedovali, da bo prišlo do spremembe britanske politike do Egipta. Kratko zatem je izjavil Naser dopisniku nekega londonskega lista, da se bo mogoče izogniti konfliktu med britansko in arabsko politiko na Srednjem vzhodu samo tedaj, če bo Velika Britanija opustila prizadevanja za razširitev Bagdadskega pakta na druge arabske dežele.

Izgleda, da ta izjava britanskim kro-

Tudi FLRJ priznala nevtralnost Avstrije

Na zasedanju jugoslovanske Zvezne ljudske skupščine so med drugim razpravljali — kakor smo poročali že v zadnji številki — o družbenem planu za leto 1956. Po obširnem poročilu, ki ga je podal o osnutku plana podpredsednik zvezne vlade Svetozar Vukmanović, je skupščina sprejela predlog zveznega družbenega plana, ki predvideva kot poglavitni smoter gospodarske politike stabilizacijo trga in dvig delovne storilnosti.

Poleg drugih upravnih in notranjepolitičnih vprašanj je skupščina obravnavala tudi probleme zunanje politike in med drugim sprejela deklaracijo o pripoznanju statusa stalne nevtralnosti Avstrije. Ob tej priložnosti je tajnik odbora za zunanje zadeve Lazar Mojsov v svojem poročilu dejal, da se jugoslovanska Ljudska skupščina z izglasovanjem deklaracije o pripoznanju statusa stalne nevtralnosti Avstrije še enkrat na konkreten način pridružuje tistim naporom, ki so privedli po več letih do sklenitve avstrijske državne pogodbe in pripoznanja neodvisnosti Avstrije. V govoru je med drugim poudaril:

»Naša država je tudi doslej dala mnoge prispevke k stvari zmage in neodvisnosti avstrijskega naroda v vseh fazah pogajanj za sklenitev državne pogodbe ter podpirala stvar neodvisnosti Avstrije. S tem

parlamentarnim dejanjem se podaljšuje ta naša politika podpiranja neodvisnosti Avstrije.«

Nadalje je Mojsov naglasil, da je Jugoslavija s to svojo politiko hkrati pripomogla tudi k razvijanju prijateljskih in dobrososedskih sikov med Avstrijo in FLRJ ter da se zdaj po priznanju neodvisnosti Avstrije odpirajo široke perspektive za sodelovanje med sosednima deželama na vseh področjih. Ob koncu je Mojsov dejal, da je jugoslovanska zvezna skupščina ena prvih skupščin, ki odobrava nevtralnost Avstrije, ter izjavil:

»Lahko upamo, da bo tudi avstrijsko vlado v razvijanju vsestranskih odnosov in obravnavanju vseh konkretnih vprašanj, ki jih bodo ti odnosi v prihodnje postavljali na dnevni red, vodil duh prijateljstva in vsestranskega sodelovanja z našo državo, ki je toliko prispevala k pripoznanju upravičenih mednarodnih zahtev Avstrije.«

Veleposlanik FLRJ obiskal Koroško

Novi jugoslovanski veleposlanik v Avstriji, dr. Radivoj Uvalič se je v sredo mudil na obisku v Celovcu. Ob tej priložnosti je v spremstvu generalnega konzula Bravničarja obiskal tudi namestnika deželnega glavarja Krassniga in Ferlišcha.

Vrsta predlogov na razorožitveni konferenci

Optimistično ozračje, v katerem so se začeli razgovori v pododboru za razorožitev, traja tudi še nadalje, čeprav doslej še niso dosegli kakšnih konkretnih uspehov. Dosedanji potek v prvi vrsti karakterizira očitna razodarnost zapadnih sil pri vlaganju različnih predlogov in so se pri tem zlasti izkazale Združene države

Amerike. Ameriška delegacija je v teku razgovorov predložila namreč že celo vrsto predlogov, katerih glavne značilnosti so: določitev poskusnega pasu za kopensko in zračno inspekcijo v Ameriki in Sovjetski zvezi, ki naj bi obsegal 70 do 80 tisoč kvadratnih kilometrov; izmenjava tehničnih misij med Ameriko, Anglijo, Francijo, Kanado in SZ, ki naj bi v celoti proučile problem nadzorstva nad razorožitvijo; istočasno zmanjšanje vojaških sil v ZDA in SZ na 2,5 milijona vojakov. Po zadnjem ameriškem predlogu pa naj bi se vse države obvezale, da bodo vsako premikanje svojih oboroženih sil preko svojih državnih meja predhodno javile mednarodni kontrolni ustanovi.

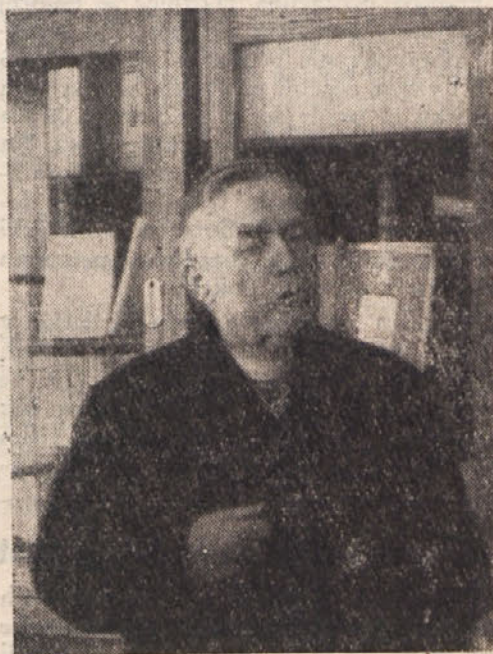
Po zadnjih poročilih je tudi vodja sovjetske delegacije Gromiko predložil nov načrt, ki v prvi vrsti predvideva zmanjšanje odnosa omejitvev tako imenovanega klasičnega orožja. Novi načrt vsebuje vrsto točk dosedanjih sovjetskih predlogov, prav tako pa upošteva tudi številna stališča zapadnih sil. Zato so zadnji korak Gromika pozdravili tudi v zapadnih krogih in posebno na ameriški strani izjavljajo, da je novi sovjetski načrt nedvomno resno mišljen in pomemben.

Francija ima zdaj velike težave z Alžirrom

Alžir je poleg Maroka in Tunizije, katerima je morala Francija pred kratkim priznati neodvisnost, tretja dežela v Severni Afriki, ki povzroča francoskim oblastem že nekaj časa velike težave. Domačini so se uprli tujemu nasilju in v številnih oboroženih akcijah napadajo vse, kar je v zvezi s francosko kolonialno politiko. Francoska vlada je prisiljena, da se resno ukvarja z vprašanjem Alžira in se je pri reševanju tega problema po starih načelih kolonializma spet poslužila nasilja: sklenila je namreč, da bo vpoklicala rezerviste v aktivno službo v Alžiru, kamor poleg tega dnevno prihajajo vojaške okrepitve iz raznih drugih francoskih kolonij.

Z oboroženo silo in vojaško premočjo bo Francija torej skušala reševati vpraša-

Msgr. Valentin Podgorc umrl

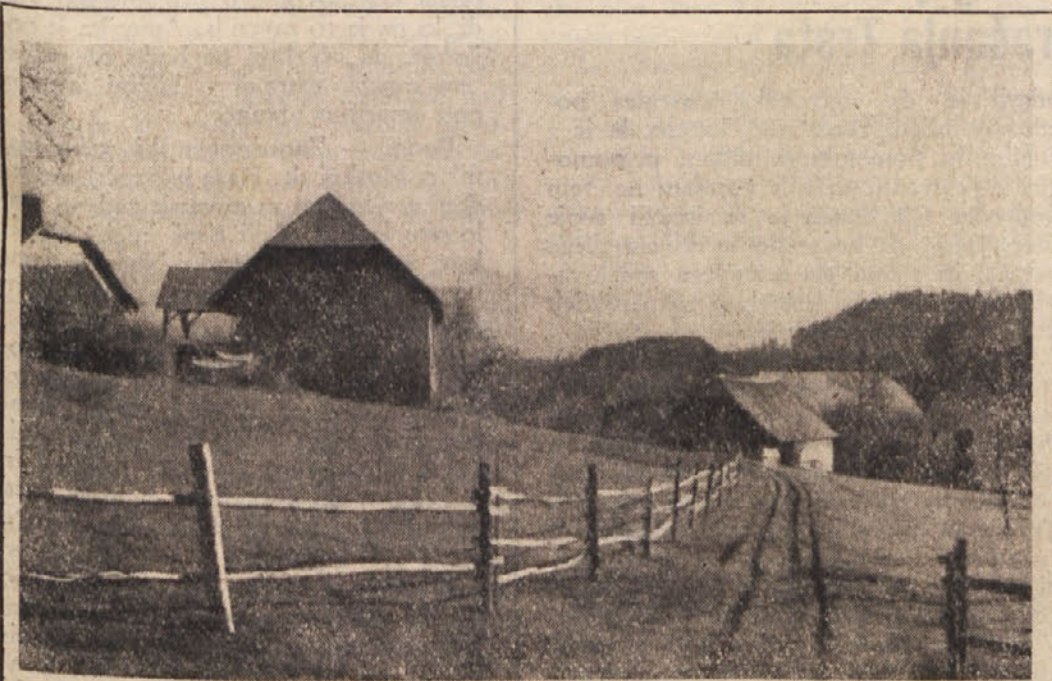

Tik pred zaključkom lista smo prejeli sporočilo, da je v Celovcu v 90. letu starosti nenadoma umrl prelar msgr. Valentin Podgorc. Pokojni je bil markantna osebnost v življenju koroških Slovencev in si je pridobil neminljive zasluge predvsem na gospodarskem in zlasti na zadružnem področju. Bil je ustanovitelj Južnokoroške gospodarske zadruge v Senci vasi, pobudnik ustanovitve Zveze slovenskih zadrug ter vse do svoje smrti aktiven predsednik Hranilnice in posojilnice v Celovcu. Spominski članek o življenju in delu pokojnika bomo objavili v prihodnji številki našega lista.

V Tuniziji je zmagala nacionalna fronta

Pri volitvah za ustavodajno skupščino v Tuniziji, ki je šele pred nedavnim dosegla svojo neodvisnost, je zmagala tako imenovana nacionalna fronta, v kateri ima vodstvo stranka Neodestur. Pripadniki gibanja za nadaljevanje oborožene borbe proti Franciji so se glasovanja vzdržali.

Novo izvoljena skupščina, v katero so bili izzeta ene izjeme izvoljeni tudi vsi člani dosedanje tunizijske vlade, se bo sestala že 8. aprila in je pričakovati, da bo dobil mandat za sestavo nove vlade vodja stranke Neodestur Habib Burgiba. V uradnih tunizijskih krogih pravijo, da bo nova vlada takoj začela razgovore s Francijo o ustanovitvi nove tunizijske državne vojske in lastne diplomatske službe. Kot prvi ukrep navajajo imenovanje diplomatskih predstavnikov v Organizacijo združenih narodov in v prijateljskih državah, predvsem v deželah arabskega sveta.

Vsem naročnikom, čitateljem, sodelavcem in inserentom želita veselo praznike
Uredništvo in uprava „Slovenskega vestnika“

Proračun kmetijske zbornice za leto 1956

Zadnji torek je v Celovcu zasedal občni zbor Kmetijske zbornice. Razpravljali so o proračunu za leto 1956 in o agrarno-političnem položaju. Poleg tega je sklepal tudi o uredbi kmečkega izobraževališča in šole za tehniko v kmetijstvu v Celovcu ter o poslovniku Kmetijske zbornice. Razprava o proračunu in o agrarno-političnem položaju, kjer so sodelovale vse frakcije, je bila izredno pestra.

V letu 1956 spet 150 odstotkov zborničnih doklad

Predlog proračuna zbornice je najprej obravnaval prezident Gruber. Zakasnelemu obravnavanju proračuna za leto 1956 je bil vzrok deželni proračun, ki v svojem osnutku ni predvideval potrebnega kritja proračuna za pospeševanje kmetijstva. Na zahtevo zadnjega občnega zbora Kmetijske zbornice je vendar finančni odbor deželnega zbora zvišal dotacijo Kmetijski zbornici in je tako tozadevni proračun izdatkov v glavnem pokrit.

Proračun predvideva redne izdatke v višini 4.393.000 šil., ki bodo poleg drugih dohodkov zbornice pokrili s 125 % zborničnih doklad. Izredni proračun predvideva nadaljnje izdatke v višini 850.000 šil., ki bodo pokrili z nadaljnjimi

mi 25 % zborničnih doklad. V izrednem proračunu je namenjenih 100.000 šil. kmetijski šoli Kucherhof, 250.000 šil. kot prispevek Koroški semenarski zadrugi, 200.000 šil. za šolo za tehniko v kmetijstvu, 100.000 šil. za kmečko izobraževališče in 200.000 šil. za obresti za najeta posojila oz. dolgove zbornice.

Metnitz in VdU ne preneseta slovenske besede

K proračunu je govoril tudi zbornični svetnik Janko Ogris in dejal: Ko na današnjem občnem zboru govorim prvič v svobodni republiki Avstriji, bi se rad poslužil pravice, ki jo državljanom slovenske narodnosti zagoravlja državna pogodba, in govoril v svojem maternem jeziku. Ker pa vem, da razen enega na drugih listah izvoljenih kolegov ne obvlada nobeden slovenskega jezika, čeprav so se pri volitvah vse skupine pogovarjale za slovenske glasove, prinašam svoje pripombe v drugem deželnem jeziku. Podčrtati pa hočem, da se s tem naša skupina nikakor ne odpoveduje pravicam, ki nam jih zagoravlja člen 7 državne pogodbe.

Ko so padle prve slovenske besede, so postali nekateri zbornični svetniki VdU in g. Metnitz iz Pliberka silno razburjeni in so sejo demonstrativno zapustili.

Zbornični svetnik Janko Ogris je po slovenskem uvodu v nemškem jeziku zavzel stališče k proračunu in poudaril, da v primerjavi predloga, ki ga je dobil glavni odbor, s predlogom, ki je prišel na občni zbor, vidi, da je bilo mogoče nekatere postavke skrajšati za eno tretjino in tudi na polovico. Sicer je res, da je splošna podražitev narekovala zvišanje nekaterih postavk, vendar je prepričan, da bi bili še nadaljnji prihranki mogoči in skrajšanje postavk upravičeno. To potrjuje tudi račun za leto 1954 pri izdatkih za pisarniške potrebe, kurjavo, razsvetljavo in za prispevke drugim organizacijam. Izgleda, da so v postavkah predvideni izdatki, ki tja ne spadajo.

V Kmetijsko zbornico slovenske uradnike

V nadaljnjem je utemeljeval zahtevo po namestitvi slovenskih uradnikov in nameščenec v Kmetijski zbornici ter v Okrajnih kmečkih zbornicah Velikovec, Celovec in Beljak. To zahtevo sta z zbor-

ničnim svetnikom Dampelnikom in podlagi § 4 člena 7 državne pogodbe predložila v začetku zasedanja. Poudaril je, da se mora slovenskim uradnikom in nameščencem dodeliti kak delokrog, kjer bodo lahko zadoščali osebnim in gospodarskim potrebam slovenskih kmečkov. To pa je predvsem v kmetijski pospeševalni službi in v uredništvu zborničnega lista, da bo končno prišlo do njegove slovenske priloge. Če zbornica, je dejal zbornični svetnik Ogris, zaposluje 17 uradnikov, 143 nameščenec in 9 mezdnihih uslužbenec, potem mora biti med njimi tudi odgovarjajoče število Slovencev.

Zbornični svetnik Ogris se je zavzemal tudi za decentralizacijo kmetijske pospeševalne službe, ki v sedanjih oblikah prinaša kmetu le malo koristi, sane pa ogromno denarja.

Prezident Gruber je v svojem zaključnem govoru k proračunu priznal, da člen 7 državne pogodbe tudi zbornico obvezuje in da o tem ni nobenega dvoma. Dejal je, da bo prezidij zbornice zahtevalo po slovenskih uradnikih obravnaval, namestitev pa da je mogoča samo v okviru proračuna.

Zvezni predstavniki kmetijstva so pri ceni mleka odpovedali

Zanimiva in od strani Bauernbunda in VdU vse preveč v plašč volilne kampanje zavira je bila debata o agrarno-političnih vprašanjih. Debata, kjer je sodelovala večina zborničnih svetnikov, je v vprašanju zboljšanja odkupne cene mleka pokazala, da so za zavlačevanje zboljšanja odgovorni predvsem ministri za kmetijstvo Thoma, predsednik konference kmetijskih zbornic Strommer ter ministri za finance Kamitz. Od več strani je bilo poudarjeno, da rešitev obsojenih agrarno-političnih problemov nikakor ni samo v zadovoljivi ceni mleka, temveč v ureditvi številnih vprašanj, ki so nastala v zvezi s tehnično revolucijo v kmetijstvu in z zboljšanjem splošne življenjske ravni. Danes ne gre toliko za vprašanje kmečkega človeka kot posebnika, temveč gre za vprašanje kmečkega človeka kot delavca, ki je za svoje delo preslabo plačan. Da bo za svoje delo dosegel pravično plačo, potrebuje zaveznika. Ta zaveznik pa more biti samo delavec v drugih poklicih, nikakor pa ne podjetnik, ki mu plače deli.

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA V CELOVCU

vabi na

koncert narodnih pesmi

ki bo v nedeljo, dne 15. aprila 1956, ob 10. uri v Srednji dvorani
Doma glasbe v Celovcu

Nastopajo pevski zbori slovenskih prosvetnih društev

Vstopnina 5 do 12 šilingov. Vstopnice se dobijo v predprodaji pri slovenskih prosvetnih društvih in v knjigarni »Naša knjiga« v Celovcu.

Tržaški Slovenci pomagajo reševati gospodarska vprašanja Trsta

Tržaški Slovenci so pred nedavnim obhajali desetletnico obstoja svoje gospodarske organizacije »Slovenskega gospodarskega združenja«, v katerem je doslej združenih že okoli tisoč slovenskih podjetnikov iz najrazličnejših panog gospodarstva. Tako so v tem združenju zastopani finančniki, veletrgovci, maloprodajalci, peki, gostilničarji, prodajalci kuriva, obrtniki, prometniki, mesarji in konzorciji odnosno zadrage.

Dosedanje delo združenja je bilo kritično pregledano in podrobno obravnavano na letnem občnem zboru SGZ, ki so ga ob desetletnici priredili v isti dvorani, v kateri so leta 1946 ustanovili pomembno ustanovo. Posebno obeležje je temu slavnostnemu občnemu zboru dala še navzočnost glavnega tajnika tržaške trgovske zbornice dr. Addobattija, ki je ob tej priložnosti izjavil, da je trgovski zbornici dobrodošlo sodelovanje Slovenskega gospodarskega združenja pri reševanju tržaških gospodarskih vprašanj. Po-

udaril je, da trgovska zbornica pozdravlja občni zbor SGZ, katero da je z resnim in pomembnim delom pripomoglo k reševanju važnih vprašanj na tem področju. Ob koncu je še izrazil svoje prepričanje, da bo prišlo še do jasnejšega ozračja in s tem do tesnejšega sodelovanja, ki da je tako potrebno za napredek in človeško razumevanje.

Slovensko gospodarsko združenje se je v svojem dosedanjem delovanju bavilo z vsemi perečimi vprašanji tržaškega gospodarstva in izdelalo številne predloge za njih rešitev. Posebno pažnjo je pri tem polagalo na gospodarsko sodelovanje med Trstom in njegovim naravnim zaledjem v Jugoslaviji, medtem ko je na drugi strani stremelo za tem, da obnovi in zaščiti gospodarske pozicije tržaških Slovencev. V tej smeri bo SGZ tudi v bodoče zastavilo vse svoje sile in bo skupno z drugimi strokovnimi organizacijami v Trstu po svojih močeh prispevalo k rešitvi gospodarskih vprašanj na Trškem.

PO ŠIRNEM SVETU

Praga. — 5. maja bo odpravljala v Jugoslavijo češkoslovaška parlamentarna delegacija. Delegacija, ki bo obsegala 20 članov, bo vodil predsednik ljudske skupščine. Člani delegacije bodo ostali v Jugoslaviji dvajset dni in bodo gostje Zvezne ljudske skupščine.

Kairo. — Oficirji jordanske arabske legije, ki je bila do nedavnega pod poveljstvom britanskega generala Johna Glubba, so zahtevali, da zamenjajo angleščino, dosedani uradni jezik legije, z arabščino. Pričakujejo, da bo jordanska vlada v kratkem usregla temu predlogu oficirskega zbora.

Dunaj. — V sredo je priredil avstrijski zunanji minister ing. Figl slavnostni obred za dosedanjega sovjetskega veleposlanika v Avstriji Iljičova, ki ga bo zamenjal, kakor je bilo sporočeno, bivši namestnik ministra za zunanje zadeve Smirnov.

New York. — Ameriški tisk piše, da bo predsednik Eisenhower v letošnjem poletju obiskal Indijo in nekatere druge države. Časopisi dodajajo, naj bi to po ovanje omogočilo ZDA povečanje njihovega vpliva v teh deželah, ki sta jih pred kratkim obiskala sovjetska državnik Bulganin in Hruščev.

Damask. — V vladnih krogih potrjujejo, da sta se Sirija in Izrael v načelu sporazumela o izmenjavi vojnih ujetnikov. Nista pa dosegli razumevanja za druge predloge vodje opazovalcev OZN v Palestini generala Burnsa o ublažitvi napadov ob Galilejskem jezeru. Razgovori, ki jih je imel Burns s sirskimi predstavniki, so trajali kakih 90 minut. Burns je predlagal, naj bi sklenili sporazum o opustitvi sovražnosti.

Pariz. — 5000 vojakov iz francoske Zahodne Afrike so z letali prepeljali v Alžir. Ta kontingent se je pridružil četam, ki so sredi tega tedna pričele z ofenzivami proti alžirskim upornikom. Prav tako so v teden prepeljali v Alžir dele 5. divizije, ki je bila nameščena v Zahodni Nemčiji.

Ravalpindi. — Ob razglasitvi pakistanske republike se je primerila v Ravalpindiju huda nesreča. Na mostu čez reko Sohan se je med svečanostmi nabralo kakih 4000 ljudi. Zaradi preobtežitve se je most podr. Utonilo je 31 ljudi, 50 pa jih je bilo težje ranjenih.

Bangkok. — Ameriški zunanji minister Dulles je ob nedavnem obisku v Siamu podpisal sporazum, po katerem bodo ZDA prevzele polovico stroškov za dograditev atomskega reaktorja v Siamu. Veljal bo 750.000 dolarjev. ZDA so že dobavile Siamu 6 kg urana in so se tudi obvezale za nadaljnje dobave. ZDA so podobne sporazume sklenile še z Japonsko, s Pakistanom in s Filipini.

Tokio. — Predstavniki japonskega zunanjega ministrstva je izjavil, da pomenijo ameriške preizkušnje atomskega orožja na Tihem oceanu kršitev mednarodnega prava. Japonska vlada je izrazila nezadovoljstvo pri ameriški vladi, ki pa je to zavrnila. Amerika je pojasnila, da poizkusi ne bodo na odprtem morju, marveč v bližini otokov pod ameriško upravo.

Bonn. — Zapadnonemški veleposlanik v Moskvi dr. Haas je izročil sovjetskemu ministru za zunanje zadeve Molotovu listo z okoli tisoč imeni ujetnikov, o katerih v Zapadni Nemčiji domnevajo, da se še nahajajo v sovjetskem vojnem ujetništvu.

Rim. — Italijanska vlada je predložila parlamentu proračunski predlog za proračunsko leto 1956/57. Novi proračun predvideva 2.990 milijard 902 milijona lir izdatkov in 2.671 milijard in 4 milijone lir dohodkov. Razlika med dohodki in izdatki znaša 319 milijard in 899 milijonov lir.

Madrid. — Izvršni svet UNESCO bo zasedal v Madridu od 9. do 20. aprila. Na zasedanju bodo obravnavali gradivo, ki naj bo predmet prihodnje konference UNESCO, in sicer o avtorski pravici in kulturnih zvezah med državami-članicami.

GOSPODARSKI DROBIŽ

Ogromna škoda na oljnih nasadih v Italiji

Izredno hladno vreme v letošnji zimi je napravilo na oljnih nasadih v Abrucih ogromno škodo. Za zdaj še ni bilo mogoče oceniti škode v vseh conah te pokrajine. Toda samo na ozemlju Marsica, kjer je škoda dosegla 1.000.000.000 lir. Zaradi mraza pa so nasale silne škode tudi v Franciji in Španiji. V Franciji je najbolj trpela zimska setev pšenice. V Španiji pa je pritiskal najhujši mraz, ko je bilo obiranje pomaranč in limon v polnem teku. Uničil je 1,3 milijona ton letine kar pomeni vrednost okoli 70 milijonov dolarjev.

Italijani se selijo v Francijo

Lansko leto so zabeležili v Italiji povečanje števila izseljencev v Francijo; do 30. novembra 1955 se je izselilo v Francijo 34.989 Italijanov. Največ izseljencev zaposluje francosko gradbeništvo in kmetijstvo. Ker obdelujejo vedno več zemlje s sladkorno peso, na škodo trte, je naraslo povpraševanje po italijanskih poljedelskih delavcih.

Brezposelnost v Zapadni Nemčiji

Zaradi hudega mraza je brezposelnost v Zahodni Nemčiji v februarju narasla kar za 40 odstotkov. Število nezaposlenih je skočilo v primeri z januarjem kar za 574.511 in doseglo 1.827.241 oseb.

Zapadna Nemčija največji izvoznik motornih vozil

Zapadna Nemčija je lani izvozila 400.000 avtomobilov, to je za 35 odstotkov več kakor predlanskim. Pri izdelavi avtomobilov in motorov so lani dosegli rekordno proizvodnjo. Tovarne so izdelale 900.000 motorov, letos pa računajo, da jih bodo izdelale nad milijon.

Zaključek šolskega leta v Podravljah

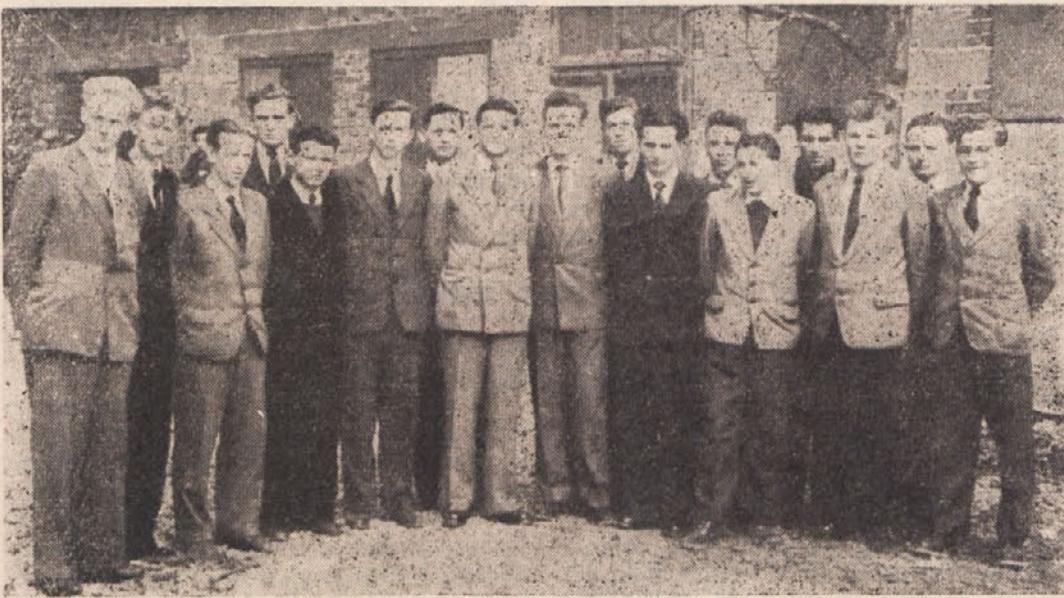
Slavnostno razpoloženi so bili ljudje, ki so se minulo nedeljo med 9. in 10. uro zbirali na razsežnem dvorišču kmetijske šole v Podravljah. Največ jih je prišlo že z jutranjim celovškim vlakom, predvsem starši, sorodniki in znanci podraveljskih učencev, ki so doma v Podjunu. Pa tudi z beljaške strani je vlak pripeljal obiskovalce v Podravlie. Razen tega je zavozilo pred šolo tudi več motociklistov in nekaj polno zasedenih osebnih avtomobilov. Kmalu je bilo vidno, da bo zaključna prireditev slovenske kmetijske šole v Podravljah tudi letos dobro obiskana.

Čas pred začetkom prireditve je večina došlih izkoristila za ogled lepih in sodobno urejenih šolskih prostorov in internata v moderno prenovljenem in razširjenem poslopju. Tudi ogled hlevov, polnih vzorno negovanih, čistih in dobro rejnih ščetinarjev in izdatnih mlekaric je nudil obiskovalcem zgledno sliko naprednega in uspešnega načina živinoreje. Ravatelj šole inž. Vernik in upravnik posestva inž. N. Hobar sta radevolje in gosposlujno razkazovala tudi teoretičnega in praktičnega dela podraveljske kmetijske šole, namenjene strokovnemu izobraževanju slovenske kmečke mladine naših krajev.

Vabilo na zaključno prireditev v dvorani Mačkove gosilne je obetalo zanimiv in vesel spored. Prireditelji so svojo obljubo tudi v polni meri izpolnili.

Po uvodni pesmi »Polje, kdo bo tebe ljubil...«, ki so jo gojenci ubrano zapeli pod vodstvom lanskega absolventa Vladimirja Prušnika, je letošnji absolvent Erich Čimžar iz Čahorč pri Kotmari vesi med navzočimi v dobro zasedeni dvorani posebej pozdravil zastopnika koroške dežel-

V prvem delu prireditve so poslušalci dobili vpogled v mnogostransko stvarino iz širokega kmetijsko-gospodarskega področja, ki jo je podraveljska šola obdelala in posredovala svojim učencem v roku šolskega leta. Gojenci obeh letnikov so v obliki govorniških vaj enako brezhibno v slovenskem in nemškem jeziku obravnavali najrazličnejša, za sodobnega kme-

Gojenci pravkar zaključenega šolskega leta v Podravljah

tovalca zanimiva in pereča vprašanja. V okrog 20 kratkih in strnjjenih predavanjih o poljedelstvu, živinoreji, gozdnem gospodarstvu, prašičereji, sadjarstvu, gošpodinjstvu, čebelarstvu in drugih panogah kmetijsko-gospodarskega udejstvovanja so letošnji absolventi pa tudi gojenci prvega letnika pokazali plodne sadove svojega šolanja, hkrati pa so se pred zbra-

želne vlade. Iz nasopov letošnjih absolutov in ostalih gojencev vidim — je dejal — da se podraveljska šola ukvarja z resnimi vprašanji sodobnega in naprednega gospodarjenja v kmetijstvu. Ko je nakažal prizadevanja dežele zlasti na področju elektrifikacije, ki naj omogoči tudi racionalnejšo uporabo lesa v kmečkih gospodinjstvih in z uvedbo strojev olajša

delo kmečke gospodinjke, ter na področju ustnavljanja kmetijskih strojnih posaj in skupnosti, ki naj nadomestijo manjkajočo delovno silo na kmetijah, je omenil tudi svoje lanko zagotovilo, da se bo v deželnem finančnem odboru zavzel za finančno pomoč podraveljski šoli. Izrazil je obžalovanje, da njegova prizadevanja še niso rodila uspeha ter vnovič zagotovil, da ne bo prenehal s svojim trudom za dosego denarne pomoči podraveljski šoli iz sredstev, ki jih daje dežela kmetijski zbornici za potrebe kmetijskega šolstva.

Tudi predsednik beljaške okrajne kmečke zbornice g. Sodati je v svojih pozdravnih besedah podčrtal svoj misel, da je podraveljska kmetijska šola v najboljših rokah in da posreduje svojim učencem temeljito in vsestransko strokovno izobražbo, naše kmečke gospodarje pa je pozval, naj skrbijo za to, da bo čim več kmečke mladine obiskovalo kmetijsko šolo sebi in gospodarstvu v korist.

Zbornični svetnik Janko Ogris je omenil dolgoletni trud za ustanovitev strokovne šole za slovensko kmečko mladino ter podčrtal razveseljevi uspeh, ki ga je dosegla v treh letih svojega obstoja. Kakor oba predgovornika je tudi izrazil priznanje in zahvalo učiteljskemu zboru ter izrekel absolventom šole željo, da bi s pridobljenim znanjem uspešno pomagali (Nadaljevanje na 4. strani)

Moderno preurejeno in razširjeno poslopje slovenske kmetijske šole v Podravljah je gojencem hkrati tudi prijeten dom med šolskim letom.

ne vlade, deželnozbornskega poslanca g. Ebnerja, predsednika beljaške okrajne kmečke zbornice g. Sodata, jugoslovanskega vicekonzula g. Devideja in atašeja g. Barboriča ter zborničnega svetnika Janka Ogrisa.

nim občinstvom posavili kot samozavestni in korajžni govorniki.

V svojem nagovoru je deželni poslanec g. Ebner poudaril, da ima ob zaključku šolskega leta v Podravljah že v drugič priložnost spregovoriti v imenu de-

Marija Janežič:

Doprinos koroških Slovencev k občeslovenski književnosti in kulturi

(Iz gradiva za seminarsko nalogo)

V sredi 18. stoletja se je pojavila obširnejša bukovniška dejavnost. Raznovrstni zapiski, pisani v knjižni slovenščini z oblikami protestantskih piscev in narečnimi primesmi, nam pričajo o marljivem dejanju preprostih mož iz ljudstva, ki so pisali brez posebnih prepovednih namenov. Vendar pa so tudi s tem pomagali vzdrževati strnjeno slovenskega kulturnega razvoja od srednjega veka do najnovejšega časa.

Poleg poznanih treh ljudskih pevcev Drabosnjaka, Andreasa in Lesičjaka je delovala na Koroškem še dolga vrsta manj pomembnih mož. Kloštrski mlinar Luka Maurer v Podklostru je sestavil leta 1754 *Cerkevno pesmarico* z devetdesetimi pesmimi. Pesmarica pomeni nadaljevanje protestantskih bukovnikov. Pismen laik, kmet Matija Žegar je s prevodom *Antikrista* opravil obširno bukovniško delo, njegov rokopis so prepisovali in razširjali. Znana je tudi rokopisna knjiga prerokovanj pod imenom *Sembiljine bukve* iz okolice Baškega jezera. Kakor na Koroškem so bili bukovniki na delu tudi v ostali Sloveniji.

Višek bukovniške književnosti predstavlja s svojimi obširnimi deli *Andrej Schuster-Drabosnjak*. Pred Franom Kotnikom so o Drabosnjaku poročali Scheinigg v Kresu, Filip

Haderlap v Miru in Trstenjak v Slovenskem gledališču. Fran Kotnik pa se je prvi znanstveno bavil z njim in je 1910. leta objavil v brošuri *Beiträge zur Volksliteratur Kärntens — Sonderabdruck aus dem 60. Programme des Staatsbergymnasiums zu Klagenfurt*. Drabosnjakov življenjepis in razlago dela. Slovenski javnosti ga je isti avtor predstavil v razpravo v Časopisu za zgodovino in narodopisje leta 1913. Navdušen nad Drabosnjakovo veličino je Oton Župančič že čez leto dni objavil v Slovanu notico, v kateri med drugim pravi: *To je tisti mož, ki je pesmi iz zemlje oral. Ne morem si pomagati, jaz bi se z Drabosnjakom še rad srečal. Duh našega duha je bil, mučil se je z življenjem, boril se je s pesmijo... Dva verza sem našel silna v svoji preprostosti, dva verza, kakor bi zvalil dve skali. Tu navaja Župančič dva verza iz Drabosnjakovega Svovenjega OBACE-ja:*

Vino pije moj sovražnik noj gre prate jest, jaz mam pa glih tui doro, da mam ano doro viest.

V teh verzih, pravi dalje Župančič, je Drabosnjak velik, v njih je izražena tragika ne samo njegova, nego vsega slovenskega Korošana.

Drabosnjak je bil rojen leta 1768 pri Zgoranjem ali Zvrhnjem Drabosnjaku v Kostanjski župniji nad Vrbo. Drabosnjak, poreden kmet v Korotane, kakor se je imenoval sam, plodovit ljudski pesnik, pisatelj in dramatik, je bil za svoje čase revolucionar, kakršnega tedanja doba ni trpela, zato je bil preganjan. Ljudsko izročilo pravi, da so mu konfiscirali vse knjige in spise ter ga pregnali s posestva. Kako je preživel mladost in zadnja svoja leta, kje in kdaj je umrl, nam ni znano. Živel je v burnih časih, bil je od leta 1809 do 1814 francoski podanik, baje simpatizer Francozov, vendar v njegovih delih ni najti potrdil za to. Jaka Špicar ga je v svoji ljudski igri „Drabosnjak“ prikazal kot pravega pristaša francoskih revolucionarnih idej in mu položil na jezik tele besede: *Nov val svetlobe mora priti nad nas, nov vihar, da bo razgal staro plesnobo, potem se bo mogoče zbudil tudi naš kmet. Težke socialne razmere tistega časa se zrcalijo v njegovem OBACE-ju, kjer pravi ane žleht cajte smo doživeli mi, toži o slabih časih, ker žive ljudje razvratno, nemoralno, pijančujejo, pri hiši pa ni kruha ne soli, pravica je med ljudmi zaspala, brumnost se je skrila, resnice ni več itd. Drabosnjak je imel izreden dar za izražanje v rimanih verzih. S svojim sodobnikom, ljudskim pevcem Miho Andreasem, se je pogovarjal kar v rajmih. Ljudsko izročilo pravi dalje, da je nosil svoje „šrifte“ za klobukom in da je zlagal verze pri oranju. Na koncu Svovenjega OBACE-ja sam pravi: *Te rajme sim naredov per moimi deli**

KULTURNE DROBTINE

Izmenjava publikacij

Strokovnjaki iz trinajstih dežel, ki so se nedavno setali v Parizu pod pokroviteljstvom UNESCO, so poudarili nujnost večje izmenjave publikacij. Strokovnjaki so UNESCO priporočili, da ugotovi možnost novega mednarodnega sporazuma, ki bi olajšal večjo izmenjavo publikacij. Ta vprašanja še vedno regulira bruseljska konvencija iz leta 1886, ki je osnovana na bilateralnih sporazumih. Na osnovi nasvetov strokovnjakov bi moral novi mednarodni sporazum upoštevati vse večji pomen nevladinih publikacij. Povečana izmenjava publikacij bi morala obsegati kulturne, znanstvene in tehnične publikacije, knjige, časopise, revije, zemljevide, mikrokopije in gramofonske plošče. Sestanku so prisostvovali strokovnjaki iz Belgije, Čila, Danske, Francije, Zahodne Nemčije, Indije, Iraka, Italije, Poljske, Sovjetske zveze, Velike Britanije, Združenih držav Amerike in Jugoslavije.

Mednarodni mladinski orkester

Na Dunaju so na pobudo prosvetnega oddelka tamkajšnje občine ustanovili mednarodni mladinski orkester, katerega člani so v času Mozartovih proslav prišli na Dunaj. Sestavljajo ga absolventi glasbenih šol iz vse Evrope. Namen orkestra je prirejanje koncertov za mladino v letošnjem Mozartovem letu.

Junijske Mozartove slavnosti na Dunaju

Kot druga počastitev Mozartovega jubileja bodo v času od 2. do 24. junija na Dunaju mednarodne slavnosti, ki jih organizira dunajsko združenje prijateljev glasbe. Program obsega tri simfonične koncerte Dunajskih filharmonikov, ki bodo na dveh koncertih izvajali izključno samo Mozartova dela, na enem pa Haydna. Dirigiral bosta Karl Böhm in E. Maillard. Naslednje tri dni so na programu koncerti Berlinske filharmonije pod vodstvom Herberta von Krajanca. Program obsega dela Mozarta, Brahmsa, Wagnerja, Straussa in Beethovna. V zadnjem delu festivala bo nastopil Concertgebouw orkester iz Amsterdamu pod vodstvom Eduarda van Beinuma. Izvajal bo dela Haydna, Mozarta, Stravinskega in Ravela.

Avstrijski kulturni institut v Londonu

Sredi februarja je bil v navzočnosti avstrijskega prosvetnega ministra odprt v Londonu novi avstrijski kulturni institut, katerega naloga je, posredovati Angležem avstrijsko kulturo in umetnost. Institut ima obširno knjižnico in diskoteko (zbirka gramofonskih plošč). Avstrijski kulturni institut v Londonu pa bo svojo dejavnost usmeril tudi v domovino in bo v okviru kulturne izmenjave organiziral v avstrijskih šolah »angleške tedne«.

poleti. Da je imel lastno tiskarno, kakor pripovedujejo, pa znanstveno ni dokazano. Knjige, ki jih je nedvomno mnogo prebral, si je izposojeval pri podkloštrskih protestantih. Tako je zapustil v Špangenbergovi postili iz leta 1578 edini ohranjeni rokopis z beležko *Ich Andreas Schuster Ober Drabosnig HNo. 22 Lpo zabvalm za bukve da sta posodl mi je.*

Drabosnjak je bukovnik višje vrste, ki prepisuje, prevaja in ustvarja. Največ zaslug si je Drabosnjak pridobil na področju slovenske ljudske dramatike na Koroškem. Prevedel in priredil je vrsto verskih iger:

Pasijsko igro,
Božično pastirsko igro,
Igro o Amanu in Esteri,
Igro o izgubljenem sinu,
Egiptovskega Jožefa in
Bogatega moža.

To so igre svetopisemske vsebine. V prepisih so se ohranile prve štiri, ki so jih igrali Kostančani že za časa Drabosnjakovega življenja. Ohranile so se na koroških ljudskih odrih preko 100 let. Kakor pomenijo Linhart in njegovi prijatelji v Ljubljani začetnike slovenske umetne dramatike, tako zasluži Drabosnjak priznanje kot utemeljitelj slovenske ljudske igre. Bratko Kreft pravi o njem: *Ko bo končno napisana zgodovina slovenskega gledališča in dramatike, bo moral dobiti Drabosnjak častno mesto poleg Linharta.*

(Se nadaljuje)

Zaključek šolskega leta v Podravljah

(Nadaljevanje s 3. strani)

utrjevati obstoj našega človeka na svoji zemlji. Po ugotovitvi, da je pri deželni kmetijski zbornici naletel doslej le na gluha ušesa, je pozval navzoča zastopnika deželne vlade in okrajne zbornice, naj na odločujočih mestih posredujejo za dodelitev potrebne javne pomoči tudi podraveljski šoli, kot so je deželne druge kmetijske šole v deželi.

V drugem delu prireditve so absolventi in gojenci poskrbeli za sproščeno razvedrilo. Z zelo preprostim rekviziti so na originalen način uspeli pokazati na odru dve basni Krilova v Klopčičevem prevodu. Tudi izvedba kratke burke »Vedežvalka« je povzročila pri gledalcih mnogo smeha in dobre volje. Za konec prireditve pa so fantje zapeli še nekaj slovenskih narodnih pesmi.

V razgovorih, ki so se razvili po prireditvi, so udeleženci izražali veselje in zadovoljstvo, da imajo naši kmečki ljudje sedaj možnost in priložnost za šolanje svojega naraščaja v domačem jeziku. Slišati pa so bile tudi upravičene kritike, da podraveljska šola, iz katere je izšla sedaj že druga skupina absolventov, še ni deležna subvencije iz javnih finančnih sredstev, kot jo uživajo vse nemške kmetijske šole na Koroškem. To zastavljanje je že samo po sebi krivično, po sklenitvi državne pogodbe pa je tudi protizakonito, ker se ne sklada z njenimi predpisi, ki zagotavljajo tudi Slovencem enakopravno udeležbo pri kulturnih in upravnih ustanovah.

Oče utonil pred očmi sina

Pretrajljiv primer je doživel nedavno sin lesnega trgovca Janeza de Monte v St. Martin-Sittichu. Oče in sin sta se napotila v Alnau v Murško dolino po lesni kupčiji. Čez reko sta morala preko mostu, ki pa je bil močno poškodovan zaradi lednih sunkov v minulih dneh. Sin je hotel očetu še pomagati preko mostu, toda oče je pomoč odklonil. Nenadoma pa je nesrečni oče tik pred sinom padel v Muro, ki ga je odnesla ter so ga šele drugi našli in mrtvega potegnili iz vode.

Važno opozorilo nezgodne zavarovalnice

Splošna zavarovalnica za nezgode opozarja zavarovance, kakšni škodi se izpostavljajo, če se jim nesreča primeri v alkoholiziranem stanju. Zavarovalnica opozarja, da zavarovanci, ki bi se ponesrečili v pijanosti bodisi pri delu ali na poti na delo ali od dela ter na službenih poteh, ne morejo računati na zakonite pravice iz socialnega zavarovanja. Izkušnja kaže, da so nezgode alkoholiziranih povečini hujšega značaja z vsemi zlemi posledicami za družino in bremeni iz javne preskrbe. Zavarovalnica svari z vsem poudarkom pred hudimi posledicami alkoholizma.

Šentjakobčan Tonči Samonik diplomiral na dunajski univerzi

Pred dvema tednoma je na veterinarski fakulteti na dunajski univerzi diplomiral Tonči Samonik, domačin iz Št. Jakob v Rožu.

Mlademu živinozdravniku k diplomu iskreno čestitamo! Tonči Samonik je študiral dve leti na univerzi v Zagrebu, nato pa je študije nadaljeval na univerzi na Dunaju in končal v razmeroma kratkem času.

Na Dunaju je bil trikrat predsednik »Kluba koroških akademikov«, kjer se je z veliko vneto in požrtvovalnostjo uveljavljal. V svoji kolegialnosti je ob doseženem cilju povabil na proslavo vse članke Kluba ter še mnoge druge Slovence na Dunaju. V prijetni družnosti so na tem večeru obhajali pomembni dogodek za

slavljenca samega in za vse koroške rojake. Akademik Marko Dumpelnik je novemu veterinarju želel mnogo uspehov v njegovem poklicu. Izrazil je svoje veselje, da je s Tončijem spet eden koroških slovenskih in eligitentov več, ki bo s svojim znanjem lahko koristil svojemu ljudstvu. Na drugi strani pa je izrazil svoje obžalovanje, da je izstopil iz Kluba koroških akademikov na Dunaju, kjer so ga vedno radi imeli v svoji sredi ter bodo pogrešali njegovo sodelovanje.

Klub koroških akademikov na Dunaju ima tedensko sestanke ter mu je v zadnjem času tudi uspelo, da je povabil gojenje narodne pesmi, za kar velja posebna zasluga slušatelju glasbene akademije Tonetu Feinigu, ki je doma iz Sveč.

99 procentov za 1. april

Ledince. — Bivši nacisti in drugi šovinsti se tudi pri nas ne morejo znebiti svojih starih navad. Pred kratkim so začeli kampanjo proti dvojezičnemu šolskemu pouku. Pojavil se je tudi nek profesor, da bi pomagal obuditi k življenju tiste »Windische«, ki so jih mogli z muko poroditi le skisani možgani. Neki premeteni celovski lisjak jih v trenutkih hudih žolčnih napadov proglašal za pohabljenec mutce, da bi zakril resnico, da jih dejansko sploh nikjer ni. Pri nas pod Jepo živimo vsekakor Slovenci in to že dobrih tisoč let. Marsikaj je medtem že propadlo, celo tisočletnega rajha ni več. Preživeli smo najhujše nasilje, vrnili smo se z vseh koncev sveta in delamo vsi, kar je dobromislečih, za prospeh vse naše občine.

Blato pri Pliberku

Na Blatu je minuli teden preminula Marija Krevc, p. d. Obermanova mati v starosti 71 let. Ob udeležbi številnih žalnih gostov smo pokojno mater spremili na njeni zadnji poti na šmihelsko pokopališče.

Pokojna mati je bila poštna, delavna in nad vse dobra slovenska mati. V svoji mladosti je s svojim izredno lepim glasom zelo rada prepevala v cerkvenem in prosvetnem pevskem zboru »Gorotanu«, ki ga je vodil takratni občinski tajnik Valentin Stangl. Pevski zbor »Gorotan« je slovel daleč preko meja šmihelske soseske ter je tudi gostoval v mnogih krajih in sodeloval pri različnih narodnih slavnostih. Tudi pokojna mati je gostovala z zborom, med drugim tudi z velikim uspehom v središču Koroške v Celovcu v dvorani hotela Trabesinger. Vse svoje življenje je ljubila tudi slovensko čtivo in iz tega črpala izobrazbo in plemenito razvedrilo ter tudi vzore, po katerih je vzgajala svoj naraščaj. Otroci so jo zelo ljubili, tudi sinovi od prvega moža so vedno radi prihajali domov, kakor na primer Harzi, trgovec z radioaparati in električ-

ne. Nekaterim nepopoljšljim nestrpnostem pa to očitno ni po volji.

Ni ostalo tajno, kar je Dorfgemeinschaft skuhala v hotelu Mittagsgogel. Neke Hanzelj v potu svojega obraza zbira podpise proti dvojezičnemu pouku. Točno ni znano, če jih je že kaj nabral. Iz Pečnice je, kakor smo zvedeli, osramočen odcapljal brez podpisov. Verjetno pa se bodo v svojem isku kljub temu bahavo postavili vsaj z 99 procenti, ker se držijo običajev, ki so bili v modi pod Hitlerjem.

Zaradi teh burk se ne razburjamo, nekateri pač hočejo imeti tudi za 1. april svojo zabavo. Veseli smo pa, da so socialisti po večini pokazali, da se nočejo mešati v to ÖVP-VdU-jevske družine.

nimi potrebščinami v Celovcu. Vsi so jo radi imeli kot svojo lastno mater. Bridko pa je pokojno mater zadel udarec, ko sta ji v vojni padla dva sinova.

Neozdravljiva bolezen je dobri materi prekmalu pretrgala nit življenja. Obermanova mati naj si spočije v miru, žalostnim svojem pa naše odkrito sožalje!

Borovlje

V gozdu pri Podgori pri Borovljah se je preteklo nedeljo primerila smrtna nesreča, ki jo je pripisati mladostni nepremišljenosti in nesrečnemu naključju. Osemnajsetni krojaški vajenec Adolf Šimani je bil s še dvema drugima fantoma v podgorskem gozdu, kjer so hoteli s flobert-pisto streljati ptice. Oddali so nekaj strelcev, nato pa so se podali v drugo smer. Šimani je vtaknil pistolo v žep svojega površnika. Iz nedogranega vzroka pa se je med potjo orožje nenadoma sprožilo in projektil je prodrl skozi lice v glavo nesrečnega fanta. Hudo ranjeni fant se je namah zgrudil in zakričal na pomoč, toda bilo je prepozno. Osala tovariša sta ga videla samo še umirajočega. Ko je prispeala pomoč, ki jo je eden izmed tovarišev obvestil, je bil Šimani že mrtev.

Slovenska prosvetna zveza naznanja: VABILO

Na velikonočni ponedeljek, 2. aprila 1956, vsi na

pevski koncert

ki bo s pričekom ob 15. uri v gostilni pri Šercerju v Šmihelu nad Pliberkom. Nastopili bodo združeni podjunske pevski zbori SPD Železna Kapla, Št. Vid v Podjuni in iz pliberške okolice v skupnem in posameznih zborih:

Lahko pričakujemo, da bodo mladi zbori, ki so svojo preizkušnjo že uspešno izvedli na več koncertih, navdušili in zadovoljili ljubitelje naše domače pesmi tudi v spodnjem predelu Podjune. Prisrčno vabimo mlade in stare iz Šmihela ter bližnje in daljne okolice na našo prvo letošnjo pomladansko prireditev s pestrim izborom naše domače pesmi!

Na velikonočni ponedeljek vsi v Šmihel

Prazniki so dnevi veselja in sproščenja. Poleg tega, ko počiva delo, si marljive gospodinje in kuharice prizadevajo, da po možnosti obložijo mize z mnogovrstnimi dobrotami: šunkami, klobasami, jajci, hrenom in poticami.

Posebno ob taki priložnosti pa si zaželimmo še drugega užitka, ki spada v področje kulture in umenosti. Želimmo si kulturnega užitka in hvaležni smo onim, ki si z napori in idealizmom prizadevajo, da ga nam posredujejo. Lepo pa je, da na primer užitek in hrana za duha in srce, ki človeka plemeniti in dviga k dobroti in lepoti.

Zaradi tega smo se odločili, da bomo šli na tem področju naše koroške zemlje na velikonočni ponedeljek vsi v Šmihel in napolnili dvorano pri Šercerju, da spet prisluhnemo naši domači samorasli narodni pesmi.

Na pevski koncert bomo šli brez razlike vsi. Pesem, naša ljudska umenost, nam govori vsemumljiv jezik, zbližuje srca in blaži medsebojne razprtije. Kjer ljubijo petje, tam so dobri ljudje in sovravnosti se razblinjajo v nič.

V tem je veliki pomen kulturne dejavnosti pri vseh narodih in uspešen doprinos k lepšemu medsebojnemu sožitju. V tem smislu služi temu lepemu cilju tudi udeleževanje naših pevskih zborov na Koroškem.

Na pevskem koncertu se bomo srečali prav vsi, stari in mladi iz Šmihela, iz vseh okoliških vasi!

KOLEDAR

Petek, 30. marec: Veliki petek
Sobota, 31. marec: Velika sobota
Nedelja, 1. april: Velika noč
Ponedeljek, 2. april: Velikonoč. poned.
Torek, 3. april: Rihard
Sreda, 4. april: Izidor
Četnik, 5. april: Vincencij

Danes ponoči je nepričakovano umrl v sanatoriju v Celovcu gospod

msgr. Valentin Podgorc

stolni kanonik

Z njim izgubimo koroški Slovenci velikega moža. Široko je bilo njegovo dolgoletno delo med našim ljudstvom.

Za slovensko zadrugištvo na Koroškem si je prelat msgr. Valentin Podgorc z ustanovitvijo prve blagovne zadrage v Sinči vasi, kot ustanovitelj in branilec samostojne zadrugne centrale po prvi svetovni vojni in kot njen dolgoletni odbornik pridobil trajne zasluge. Do zadnjega dne svojega 90-letnega življenja je delal v naših vrstah.

Celovec, 29. marca 1956

Slava in čast njegovemu spominu!

Zveza slovenskih zadrug v Celovcu
r. z. z o. j.

Vsem članom in širokemu krogu prijateljev, ki jim je s svojim nemornim delom pomagal, sporočamo žalostno vest, da je danes ponoči umrl naš predsednik gospod

msgr. Valentin Podgorc

stolni kanonik

Njegove zasluge za uspešni razvoj naše zadrage od leta 1895 do zadnjega dneva njegovega življenja so neminljive in vsem zadrugnikom svetel vzor.

Vabimo vse odbornike, člane in prijatelje na pogreb našega priljubljenega predsednika, ki bo v soboto, 31. marca 1956, ob 10. uri v celovski stolnici.

Celovec, 29. marca 1956

Hranilnica in posojilnica Celovec
r. z. z n. j.

Urabeu trda prede

Ko je bil jeseni škorec zapustil naše kraje, je ostalo njegovo stanovanje prazno. To je seveda kaj kmalu opazil vrabček, ki je že zdavnaj želel stanovati v udobnem stanovanju. Tedaj je prišel zanj ugodni čas. Nastanil se je v hišici, nanosil še nekaj slame in perja vanjo in se tako pripravil za zimo. Vso zimo je sanjal tod in premišljeval, kako bo spomladi s svojo ženo vrabuljo zvalil mladiče-vrabiče. Tako je v mrzlih dneh sanjaril ter od časa do časa šel na dvorišče po hrano. Točno je vedel, kdaj je Petrickova mamica krmlila kokoši in takoj se je zapletel mednje in pridno luščil zrnje. Prav zadovoljen je bil s takim življenjem, saj mu v hišici ni bilo prehudo. Le včasih je začivkal, a kmalu je zopet izginil.

Pomlad ga je kar prehitela. Da je v igred res že prišla v deželo, mu je nekega jutra naznanila črna glava, ki je pokukala skozi okroglo odprtino v notranjosti hišice. Zaspani vrabček se je tako prestrašil, da mu je za trenutek pošla sapa in nekaj trenutkov ni vedel, kaj naj napravi. Črna glava se je umaknila. Vrabiček je izkoristil ta trenutek in planil skozi odprtino na prosto, da bi si od zunaj ogledal črno pošast, ki se ga je predrznila tako zgodaj motiti.

»Oh, saj to je škorec,« je vrabček žalostno začivkal. Slabo vest je imel. Škorec — zamorec se je bil namreč vrnil iz toplih krajev, ker je zaslutil, da je pri nas nastopila pomlad. Zopet se je hotel naseliti v hišici, ki jo je preteklo leto zapustil. Hiše pa si ni lastil samo škorec, marveč tudi vrabček. Vnel se je srdit boj med obema neenako močnima nasprotnikoma. Podila in poskakovala sta od veje na vejo, letala po zraku, zopet v hišico, od tu na vejo, zraven pa tako kričala, da sta vzbujala pozornost in so se ozirali nanju ljudje in živali.

Vroči boj se je končal z zmago črnega »velikana«, česar je bil Petrick silno vesel, saj je očka napravil hišico za škorce, ne pa za vrabčke.

Ves srdit je poraženi vrabček začel iskati novega bivališča. Nekajkrat je še pogledal v hišico, a vedno je sedel v njej škorec. Jezno je začivkal čiv — čiv in se za vedno umaknil.

Naselil se je na podstrešju gospodarske-

Ali že veste, da...

...je Dojransko jezero najbolj bogato rib od vseh ostalih jezer v Jugoslaviji?

...pošiljajo vse zvezde na zemljo toliko toplote, kolikor bi je dala prižgana sveča na razdaljo 100 metrov?

ga poslopja, kjer je z vrabuljo napravil gnezdo in razširil svoj zrod. Zopet je postal vesel. Vedno ga je bilo slišati v družbi svojih sovrstnikov. Z glasnim čiv — čivom so vsakomur jasno povedali, da so oni gospodarji, saj jih niti zima ne prežene v tople kraje, zvesti ostanejo vedno svoj domovini.

Škorec pa je tudi prignal svojo družico. Začela sta čistiti hišico ter nositi novo, čisto gnezdo. Ob sončnem vremenu je škorec sedel pred hišico, žgolet lepe pesmice, njegovo perje pa se je v vseh barvah prelivalo v pomladnem soncu.

Andrej

Govoreče DREVO

Nekoč je šel lovec v gozd. Izgubil se je in prišel do velikega jezera. Iz jezera se je dvignil ogromen zmaj in dejal možu:

»Nikar me ne ustrel!«

Mož je prestrašen zakričal:

»Požrl me boš, če te ne ustrelim!«

»Ne bom te, ne, le pusti me priti do sebe. Glej, za menoj prihaja drug zmaj, ki me hoče požreti. Tega ustrel! Meri v belo liso na njegovih prsih.«

Prihrumel je drugi zmaj. Lovec je ustrel v belo liso in zmaj je poginil. Tedaj je šel prvi zmaj k drugemu in ga požrl. Potem je prosil lovca, naj sede na njegov hrbet. Toda lovec se ni upal.

»Le sedi! Odneseš te bom.« In lovec je sedel.

»Komaj pe: vrst imava do vasi,« je dejal zmaj. »Naj ti puhnem v usta!«

Živel je nekoč zmikav, ukradel je čedro in pri tem so ga ujeli. Sedaj je čepel v zaporu in premišljeval, kako bi pobegnul — ampak čuvaji so preteto dobro pazili! Nekega dne je pomoledoval, naj ga peljejo h kralju.

»Hočeš biti sprejet pri njem?« ga je vprašal stražnik.

»Da, imam dragocenost, katero bi mu rad izročil.«

»Po kaj prihajaš?« vpraša kralj.

»Vaši visokosti bi rad podaril dragocenost« — pri teh besedah privleče iz bisage majhno, v papir zavito škatljico. Kralj jo odpre:

Mož se je ustrašil, se vrgel na kolena in zajokal, toda zmaj mu je rekel:

»Nikar ne jokaj, naredil te bom za zelo pametnega.«

Tedaj je lovec odjenjal jokati in postal zelo pameten.

Šel je domov in dejal bračom:

»Osedlajte konje, odšli bomo v gozd po skledo zlata.«

Šli so v gozd, hodili pol dneva in bratje so vprašali:

»Zakaj si nas, tepec, zvabil tukaj sem?«

Tedaj je nad njimi zašumelo veliko drevo:

»Pod mojimi koreninami leži zlata skleda.«

Bratje so izgrebli zlato skledo, jo odnesli domov in ko so ji dvignili pokrov, je bila skleda zvrhana cekinov.

Nato so šli bratje v gozd in posekali drevo. In drevo jim je reklo:

»Stežite iz mene podboje za hišna vrata.«

Naredili so, kar jim je ukazalo govoreče drevo. In po hlevih so se množili konji in krave in nikoli jim ni zmanjkalo kruha v shrambi.

Finska pravljica

Kitajska pravljica

Pijte naša vina iz sončne Dalmacije

DINGAČ, DALMATINSKO (rdeče), MIŠTELA, PROŠEK

Veletrgovina z vinom **Breznik & Co**

CELOVEC, Viktringerstrasse 5, tel. 22-51

10

Kot bi trenil, sta se obe dekleti spremenili. Pričeli sta begati v vežo, v kuhinjo, pa spet v sobo; vmes kraki pogovori z Molinarom, dogovarjanje, morda celo mešetarjenje. Kmalu sta obe izginiti. »Se povrneva!« je v naglici rekla ti sta, ki je bila Mariu všeč. Nazaj pa ju ni bilo. — Mario je zamahnil z roko in z vsem telesom, z živahno kretljivo južnjakov, kakršne Miloš ni nikdar opazil pri svojih rojakih. »Moram se ji prihodnjič maščevati,« se je spet spomnil dekleta.

Čez kako uro je Miloš zvedel, da kolonel že kramlja z lepo damo iz Ljubljane.

Sam pa je odšel k šefu pisarne, kape-tanu Machiju. Našel ga je v sobici, ki je bila polna oficirjev in tako zadimljena, da sploščni sploh ni ničesar razločil. Šele čez čas je vstala pred njim jasna podoba... V ozadju na steni velik zemljevid Evrope in Severne Afrike. Na mizi steklenice rumna in slivovke, ogorki, razmetani po pe-pelniku in okrog njega ter »zemljevidi« iz različnih pijav. Miloš je na najbližji ste-

klenici opazil celo žig tvrdke iz njegove domovine! Cantalupo stoji razkoračen ob stenskem zemljevidu, v rokah stiska in krivi kratko leseno paličico. Nato: velike, določne kretnje, paličica šviga po zemljevidu: do Stalingrada in čez Kavkaz, do Kaira in v Arabijo; zemljevid je premajhen, paličica pleše po steni, kjer naj bi bila vsa Azija, in kjer se bodo v razlagalčevi vizionarnosti stisnile velike klešče. Molinaro je občudujoče gledal Cantalupa. Machi pa je buljil v zemljevid. Njegova debela, velika glava je bila kakor jajce, poteze na obrazu so že davno izginiti, zalite v masti. Cantalupo je segel po kozarcu. Takrat so se Milošev in njegove oči prvič srečale: Miloš je stal pri vratih, s posmehom v očeh, mržnjo je skril. Cantalupo je opazil vse in mu vrnil mrzli pogled, ki je Miloša porazil.

»Naročeni spiski,« je rekel Miloš in stopil k Machiju z veliko mapo interniran-cev, ki so bili obrtniki.

Nato je naglo odšel. Goltal je nevoljo in strah, ker se je bil izdal Cantalupu. Šele ko se je srečal s kapucinom Brunom, ki se je sprehajal po dvorišču, je pozabil na Cantalupa. Bruna so pred nekaj dnevi dodelili kampu. Bil je majhen, droben, v kretnjah plašen kakor zajček, a v srcu vroč. Neprestano teka med barakami in komando, se prikrađa v taborišče, se ustavlja med interniranci in jim govori o fronti, o njihovih tegobah,

o narodu, ki je suženj, a bo zmagovit, ker zna trpeti. Vse je v metaforah, nedogovorjenih stavkih in nedokončanih mislih. »O, kaj vse bi vam jaz še povedal, če bi smel!« Zakaj so ga poslali sem? Ker je Slovenec in zna slovenski? Doma je iz Beneške Slovenije. Je morda izzivač? Ni mogoče. Vse govori sam od sebe in ne išče izjav in informacij. Tudi kurat, ki pravi, da je najprej fašist, nato šele duhovnik, se rad približuje ljudem, toda ta izjavljaj iz njih izjave, jih kliče k spovedi, zlasti fante iz mladinske barake, in jih tam sprašuje, kdo je komunist... Interniranec Nikolaj, umetnik slikar, je v svoji skicirki narisal Bruna, kako kleči, ves zamaknjen v molitvi, v naročju pa stiska otročička. Ves v dolgi halji, bose noge z močnimi prsti, zamaknjeni obraz uprt v otroka. Ob sliki pa skope, previdne besede:

»Beguncem

daj

spet priti

v rojstni

kraj.«

Popoldne je Miloš govoril s tenentejem Paaom. To srečanje je bilo pravzaprav najvažnejše. S Paaom sta se poznala že iz kampa. V devetnajsti je bil velik, črn, močan bosanec. Paa ga je imel rad in nekajkrat se je celo sprehajal z njim po kampu. Nekega dne so poklicali Miloša,

»To je vendar čisto navadna hruškina pečka!«

»Hruškina pečka je,« prizna zmikav, »toda ne vsrkdanja. To je dragocenost: kdor jo vsadi bere zlate hruške.«

»Zakaj je pa nisi sam vsadil?« zanima kralja.

»Ne brez vzroka. Le neomadeževani ljudje, ki niso kradli ali poneverjali, jo smejo vsaditi, sicer rodi le navadne. Ker sem pač tat, nima pomena, da bi jo vsadil. Prinesel sem jo Vašemu Visokorodju, kajti Vaše Veličanstvo gotovo ni še nikoli poneverjalo ali celo kradlo.«

»Ne, ne, to ne gre« — de kralj. Kot majhen deček je nekoč materi smuknil denar.

Zmikav je predlagal državnega tajnika: »Ne, ne« — se je branil državni tajnik. Jemal je podkupnino in pouradničal vsakogar, ki mu je dal dovolj cvenka. Kdor mu ni dal denarja, kljub vsem zaslugam nikoli ni zasedel uradniškega mesta.

Zmikav je predlagal generala:

»Ne, ne« — se je upiral general. Kadar je namreč šel na boj, je vedno prikril polovico vojaške mezde. Razen tega se je prisl z junaštvu, ki jih ni sam izvršil.

Zmikav je predlagal okrajnega načelnika:

»Ne, ne« — se je otepal. Nikoli namreč ni povpraševal o pravici ali krivici, temveč le: je denar ali ni denarja. Kdor mu je dal denarja, je imel vedno prav.

Zdaj je predlagal zmikav: upravnika jetnišnice:

»Ne, ne« — je ta odmahnil z roko. Pri vsakem zločincu, ki so mu ga poslali, se je namreč zanimal, če ima še denar. Če ga je imel, ni slabo ravnal z njim, če pa je bil brez njega, mu je tenka predla.

Vedno znova je zmikav koga predlagal, toda nihče ni hotel vsaditi hruškine pečke. Tedaj se je pričel glasno smejati:

»Vi poneverjate, vi kradete, toda vas ne vtaknejo v ječo. Jaz sem zmaknil samo čedro; ali naj zato sedim v zaporu?«

Kralj mu ni vedel ničesar odgovoriti, zato ga je izpustil.

Sol na lase

Cele tedne smo zaradi mraza skrivale lase pod volnenimi rutami in kučmami. Ves ta čas niso dobile lasne koreninice skoraj nič svežega zraka, zato ni čudno, če postanejo lasje ob koncu hladnega letnega časa šrenasti, rahlo mastni in jih je tudi težko oblikovati v frizuro.

Zato je skrajni čas, da zagotovimo svojim lasem pomlajevalno kuro. Storimo to prej, kot se bodo začeli lasje sekati in celo izpadati. Zelo poživljajoče vpliva masazja lasišča. Še najbolj je ta postopek podoben trkanju po glavi. Vse prste obeh rok z izjemo palcev položimo s konicami na lasišče ter rahlo premkamo kožo sem in tja. Priporočljivo je poprej lasišče natreti z dobro lasno vodo. Ta nega je potrebna vsak večer.

Brž ko nam vreme dovoljuje, očistimo lase pri odprtem oknu v vseh smereh.

Majhne čarovnije v kuhinji

Pecilnega praška v pecivu ne bomo okusili, če snegu iz beljakov primešamo malce jelenove soli.

Rozine za pecivo povlijamo v sladkorju in moki, pa bodo ostale lepo okrogle.

Ko lupimo jabolka za kompot, jih lahko polagajmo v kis in ne bodo postala rjavkasta.

Da bomo povsem lahko in lepo rezale svež kruh, namočimo pred rezanjem kruha nož v vrelo vodo in ga hitro obrišimo.

Da se nam kruh ali potica ne bo premočno zapela v pečici, jo pokrijemo s papirjem, ki smo ga namazali z oljem ali maslom.

Umazana jajčka. Kuhana jajca, s katerih ni izginila umazanija niti med kuhanjem, očistimo tako, da odrgnemo madeže s kisom ali soljo. Pred kuhanjem jih ni priporočljivo čistiti, ker se rada strejo.

Kako ločimo surovo jajce od kuhane? Če zavrtimo na mizi jajce okoli osi, se kuhano jajce vrtilo mnogo hitreje kot surovo.

Jajčna peciva bodo mnogo rahlejša, če pripravljeno tekočino vrelo vlijemo preko moke in jajc in hitro dobro premešamo.

Izboljšanje jajčnih omak in krem. Če jih pripravljamo nad ogljem, se kaj rade sesirijo. Če se nam je to primerilo, jim lahko primešamo nožovo konico jedilne sode in hitro ter dobro mešajmo. Soda se v jedi ne bo okusila.

Kozarce za vkuhanje pomivamo v vroči vodi, v kateri smo raztopile salicil, jih splaknemo in ne brišemo, temveč jih poveznemo na čisto krpo.

kampo. Interniranci pa so že čisto izstradani. Zato jim zdaj na hitro roko prodajajo sadje, ki je bilo namenjeno alpincem.

Tenente je stal zdravnik kot vedno, samo govoril je tiše in tako, da so njegove besede segle samo do Miloša. Ta bi ga rad vprašal še kaj več o nuncijevem obisku, toda šefanovo opozorilo ga je zadržalo. »Naj sam pove, kolikor hoče.«

»Preveč izdajalcev je med vami. Težka je borba s tolikimi izdajalci... Zdaj iščejo pet vaših ljudi, ki da so tu pod tujimi imeni. Vsak dan kličejo Glavača na komando in ga sprašujejo, ali jih je že odkril.«

Takrat je Miloš opazil, da ju izza dežurne barake opazuje Cantalupo. O te njegove vražje zelene oči!

Miloševe misli so se pričele zapletati. Nenadno je zaspal. Naenkrat pa se je spet prebudil. Zazdela se mu je, kakor da ga je vrgel iz sna močan hrup. »Prihajajo pome? Cantalupo, Machi, Glavač. Zgrabili me bodo...« Napeto prisluškuje. Baraka je mirna. Samo na sosednjem pogradu nekdo nalahno smrči. Počasi se privzdigne in se opre na komolce: povsod pogradi, v deke zavita telesa, majhna, mirna. Pomirja se: »O saj ni nič... Nič.« Pa le še opazuje in prisluškuje: »Moram poslušati, da se prepričam, ali res ni nič!«

Pri tem pa moramo paziti, da ščetkamo predvsem v smeri, k' je nasprotna običajni legi las. Tudi sprehod brez pokrivala pospešuje krvni obtok. Lasje bodo že po nekaj dneh znatno lepši, bolj sveži.

Prižkušeno pomlajevalno sredstvo za lasišče je jajčni rumenjaki. Z njim masiramo lasišče oliko časa, da se nam začne pod prsti peniti. Peno pustimo na lasih nekaj minut, nato pa jo izperemo z mlačno vodo.

Dekleta iz francoske Normandije slovi po svetu kot ženske z izredno lepimi lasmi. Pri njih je navada, da si lase oplaknejo s petršiljno vodo. Petršilj skuha, počaka, da se primerno ohladi, nato ga odcedijo in si z vodo krepko masirajo lasišče.

Priporočljiva je tudi kura z oljem. Vsakih štirinaest dni si masiramo lasišče z dobrim oljem, in sicer dan poprej, kot si nameravamo umiti lase. Najbolje bo, če opravimo to reč zvečer, da olje vso noč deluje na lasišče. Seveda moramo natančno čepico ali si glavo zaviti v ruto, da ne bomo umazale zglavnikov. Zjutraj si potem operemo lase z dobrim šamponom in jih oplaknemo z vodo, ki smo ji prilili kisa.

Če imate »od zime utrujene lase«, si lahko pomagata z nemastnim šamponom. Če tega ni pri roki, sežite z roko globoko v solnico in si — dobesedno prosim — potresite sol na lase. Rahlo masirajte, potem ležite počez na posteljo in sicer za nekaj časa na trebuhu, nato na hrbtu, vedno pa tako, da vam glava visi nekoliko navzdol. Medtem krepko ščepajte lase v vseh smereh. Ko boste po tej »kuri« vstali, se boste čudili: vaši lasje se bodo svetili lepše kot kdajkoli poprej.

ZDRAVSTVENI KOTIČEK

Hemoroidi in njih zdravljenje

Zunanji hemoroidni vozli, se pravi razširjene vene, so na meji med kožo in sluznico. Navadno povzročajo ti vozli hud srbež zaradi katarja sluznice in ekcema okoli zadnjaka. Včasih so vzrok tudi hujšim bolečinam. Če se pa vozli ranijo, počijo pri iztrebljenju, posebno pri trdovratni zapeki, povzročajo lahko tudi večje ali manjše krvavitve, ki imajo v hujših primerih za posledico malokrvnost.

Večkrat se pri vnetju, ki ga spremljajo hude bolečine, otekline in povečana telesna temperatura, vozli tudi lahko zgnoje in se vname vezivno tkivo okoli danke.

Kako zdravimo? Potrebna je predvsem ureditev iztrebljanja. Škodljivo je uživanje različnih močnih začimb. Hemoroidni vozli se često pojavljajo pri ljudeh, ki mnogo sedijo. Zato je treba poskrbeti pri

Dalj kot so mu čuti na preži, bolj se polegla vznemirjenost in pritisk strahu.

Pri vhođu zabobnjajo težki koraki. Velike, močne svetilke; dolge laške puške z bajoneti. Telesa pod dekami se zganejo, Miloš vztrepeče in potegne odejo čez glavo. Koraki se z ropotom blžajo, kakor da bi šel kamion naravnost nadenj... Koraki se spet oddaljujejo in končno izgubijo. Zopet popolna tišina. Miloš pogleda na uro. Polnoč je. Nočna patrolja je obšla barako.

Miloš se spet privzdigne: telesa pod dekami se obračajo v snu, vzdihujejo in mrmrajo. Potem pa jih spet objame mir. O ganljivi prizor enoličnih, neznanih teles, privezanih na te pograde in barake!

Nekaj metrov stran je nekoga pograbil močan kašelj. Prekladal se je in sedel na ležišče. Spet ga je začel daviti kašelj. Vstal je, se ogrnil in zapustil barako. Na ležišču zraven kašljajočega pa je mirno spal razvpiti konfident Glavač. Miloš se je spomnil vsega: včeraj opoldne so bile barake razvrščene pred kotli. Vsi so nestrpno čakali, da dá Machi znak za začetek. Toda Machi je to pot čakal. Stal je kakor lipov bog pred osrednjim kotlom. Še z bičem ni zamahnil. Trebuh mu je že bolj kot navadno izstopal, iksaste noge so se še bolj usločile. Njegova poza je bila znamenje za nekaj posebnega, kar se bo vsak čas zgodilo. Ko so se pred kotli že davno zbrali zadnji zamudniki, je Ma-

Po ostri zimi si želimo tople pomladi in dela na vrtu. Pa tudi nekatere zelenjadnice je treba spraviti čimprej v zemljo, da bomo že ob koncu aprila imeli prve pridelke.

V jeseni predelano zemljo, ki jo je letos dobro zrahljal hudi mraz, bomo samo z grabljami zravnali in že je pripravljena za setev. Najprej pripravimo najbolj sončne gredice, na katere posejemo mesečno redkvico. Korenček in čebulo posejemo na gredce, ki smo jih zanje dočili v kolobarju. Korenček sejemo v vrste po 25 cm narazen in po možnosti poslačimo nasev s tlačno desko. Čebulo lahko sejemo na široko ali v vrste. Razen tega lahko sejemo še petršilj, črno kore-

Spomladno presajanje lončnic

Ko mine zima, pričnejo lončnice močno odganjati, zlasti če jih imamo na toplem. Mnoge izmed njih je treba tudi presaditi. Pelargonije, fuksije, petunije, begonije, škriticelj, asparagus, primule in vodenke presajamo vsako leto, aspidistre, palme, kakteje, praproci, sobno lipo itd. pa po potrebi vsako drugo ali tretje leto.

Bodljikove kakteje presajamo tako, da primemo nadzemni del z večkrat prepognjenim časopisnim papirjem. Močno preraslo grudo z lesenim klinom zrahljamo in odstranimo odvečne dele. Pri pelargonijah in fuksijah in vodenkah, ki jim tudi nadzemne dele ustrezno prikrajšamo, odstranimo yso staro zemljo in večino mlajših korenin. Palme, kakteje, ciklame in praproci terjajo posebno mešanico raznih vrst zemlje, ki jo dobimo pri vrtnarju. Pelargonije in razne enoletnice pa

nje, špinačo, solato in sadno česen, čebulček in ameriški kozjak, šalo ko in grh.

V zaprto gredo sejemo za solato redkvico, paradžnike, papriko, zeleno cvečico, kolerabico in zgodnji ohrovt.

Kapusnicam in solati ugaja predvsem sveži zrak, paradžnik in paprika pa se razvijata v vlažnem in toplem zraku. V zaprto gredo ne sejemo nikdar pregosto, zlasti če smo že lani zapazili padavico sadik.

V tem času sadimo tudi rabarbaro, okrasne trajnice in vrtnice. V tem času lahko razmnožimo s potiknjenci japonsko kutino in vrtnice vzpenjalke. Potiknjence režemo spodaj tik pod očesom, potikamo pa jih nekoliko posevno.

prav dobro uspevajo v dobro obdelani peščeni kompostnici, ki jo običajno imamo sami.

Zemlja za presajanje naj bo primerno vlažna, ne pa mokra ali suha. Mokra zemlja je najbolj nevarna, ker rastlino neprodušno zapacamo vanjo. Tudi glede izbire lončkov moramo biti previdni. Z velikim loncem rastlino ne bomo ustregli, ker se zemlja v njem prehitro skisa, rastlina pa počasi shira. Posebno občutljive za velike lonce so pelargonije. Presajena lončnica naj bo natančno v sredini lončka in ne globlje, kakor je bila v starem loncu. Lesene čeburice pred presajanjem od znotraj očistimo, da so trpežnejše. Ne smemo pa jih mazati s karbolinejem ali katranom, ker bi rastline propadle.

Koliko pranj prenese perilo

V Švici so ugotovili, da prenese rjuha 150 do 180 pranj, brisača 100 do 150 pranj, osebno perilo 60 do 80 pranj, perilo iz umetne svile pa le 30 do 40 pranj. Izračunali so tudi, da izdajo Švicarji za obnovo perila vsako leto 80 do 90 milijonov frankov, da bi pa lahko prihranili tretjino te vsote, če bi s perilom pravilno ravнали in bi ga ne prali s sredstvi, ki vsebujejo ostre belilne pripomočke.

PRAKTIČNI NASVETI

Snežno belo perilo dobiš, če nasuješ v vodo za pranje pest čistega boraksa. Perilo bo tudi dosti lepše, če kuhaš z njim nekaj koščkov olupljene limone. Prav tako so tudi odlično sredstvo za beljenje perila jajčne lupine, katerim je treba odstraniti kožico in jih dobro stolči. Zavij jih v krpico in daj v vrelo vodo, kjer kuhaš perilo.

V kotlu ne bomo nikoli imeli kotlova, če položimo vanj košček marmorja, ki potegne nase vse apno, kar ga je v vodi.

chi na široko odprl usta: »Glavač! Glavač! Glavač!« Vpil je kakor sraka: čudno in po tuje, ker takih imen pač v Italiji ne poznajo. Za Machijem so povzeli še kapi barak: »Glavač! Glavač!« Glavač se je pognal iz devetnajste naravnost k Machiju. »Masno in gosto za gospoda Glavača!« je ukazal Machi. Tisoči so vse to gledali in čakali, dokler ni omiljeni konfident — zdravnik, nagel in malce nervozen — odnesel polne gavete riža z mastnimi kolobarčki na vrhu. »Glavaču vsak dan tako porcije. Najboljše!« je Machi vnovič naročal kuharju in kapu devetnajste. — »Morda Machi razkrinkava Glavača,« je tiho zabrmundal Miloš. »Ah, kaj! Vestno je izpolnil kolonelov ukaz! Bedak!« je tedaj zamahnil z roko njegov sosed Poženel.

Miloš se zdaj ozre po Poženelu, ki spi zraven njega: razgrnil se je, sij oddaljene žarnice mu osvetljuje obraz, ki je kakor voščen. »Koliko življenja dajejo temu obrazu njegove velike rjave oči, ki so zdaj zaprte!« S'avec Poženel je bil Milošev stari znanec iz Ljubljane: Še pred vojno mu je nosil tekste protirežimskih leakov, ki jih je Poženel na pol naskrivaj stavil. — V kampu mu je bil Poženel nadvse drag: V devetnajsti je imel malo znanec, in zlasti v prvih dneh taboriščnega življenja ga je stavčeva navzočnost vlekla iz osamljenosti in praznote, ki je nevidno silila vanj. Poleg tega je Poženel,

petdesetletni možak, za Miloša izkušen kot malokdo. Študent Miloš zna na pamet Marksa in Engelsa, ki sta mu že v sedmi gimnaziji pogasila žejo po tistih perečih resnicah, ki mu jih dolej filozofija, književnost in sociologija niso nudile. Ampak v vsakdanjem metazu ljudi in dogodkov se počuti kakor da bi bil na plavajočem otoku... Pozna smer reke, ne pa njenih struj, globin, muh, vrincev, skalovja, ki se je kakor prežeč zalezovalec potuhnilo pod valovi. Čutil je vse to. Rad se je naslonil na Poženela, da bi bolje, enoviteje dojemal življenje. O Italijanih je čital marsikaj: o njihovih tegobah, o revoluciji, ki je po prvi vojni kakor cekin ležala na cesti, o skritem pastirskem rogu borcev za zemljo, o trenju med Cantalupi in koloneli. Toda danes na komandi... Z obupom je spoznaval, da svoji nalogi ni kos. Vse se mu je zavozlalo. —

Komaj se je vrnil s komande, že je navrtal Poženela kakor rudar premogovno okno. Hotel si je popolnoma razjasniti kolonela. Zakaj ga mnogi vojaki in karabinjeri cenijo? Zakaj velja celo pri nekaterih v kampu za njihovega zaščitnika? Zakaj se po ure in ure pomenkuje s tremi ruskimi ujetniki, ki so zaprti v posebnem prostoru, z dvojno žico ločenem od Slovencev. Zakaj je Glavač njegov stalni gost? Zakaj, zakaj?

(Se nadaljuje)

Pri obilici pregledanega vam težko priporočamo izdelek baš neke firme. To končno tudi ni naš namen. Kot dosedaj vam hočemo tudi v bodoče le nekako približati in opisati poljedelsko orodje in stroje, medtem ko izbira preostane vam samim.

Za 26 šilingov v Benetke in nazaj!

Da, samo toliko stane gorivo na osebo
za to vožnjo z novim

Steyr-Fiat-600-Multipla

Najnovejši model tega v nad 130.000 ko-
madih uveljavljenega Steyr-Fiata 600

4 vrata — 6 sedežev — 1.75 m² tovarne prostornine — 350 kg tovarne
zmogljivosti — toplovodno-zračna kurjava — ročno okno — poraba
bencina okoli 6 l / 100 km — zavarovalnina in davki šil. 688.— letno
največja brzina 90 km na uro — 21.5 PS

Cena: 4 — 5-sedežen šil. 31.500 6-sedežen šil. 32.500
Prosim, zagotovite si s hitrim naročilom ugoden dobavni čas

Z nasveti vam rado
ustreže deželno zastopstvo

Thomas Bohrer Klagenfurt - Celovec
Villacherstrasse 29

GRADBENO PODJETJE
za stavbena in inženirska dela

Dipl. ing. **RUDOLF MOSER**

CELOVEC — KLAGENFURT
Ehrenhausnerstrasse 7, tel. 56-28

Obiščite v Celovcu

Volkskeller

Prvovrstni obed in večerja
po najnižjih cenah

Ogal kolodvorske ceste (Bahnhofstrasse)
Avtobusna postaja (Autobahnhof)

Franz Schnabl
trgovina z lesom, furnirji in lesnimi ploščami
CELOVEC — KLAGENFURT
Bahnhofstrasse 38 B / Tel. 48-86

MAX KROBATH^s Wwe.
Pečarski mojster
CELOVEC — KLAGENFURT
Pfarrplatz 2

METALLBUCHSTABEN
Aluminium poliert
patiniert-elofex
Schilder - Brisker
CELOVEC - KLAGENFURT
Villacher Ring 19, tel. 4425 & 39471

RADIO PROGRAM**RADIO CELOVEC**

Poročila dnevno: 5.45, 6.45, 7.45, 12.30, 17.00,
19.45, 22.00.

Sobota, 31. marec:

5.50 Oddaja za kmete — 7.55 A. Drabos-
njak: Komedia od celiga grenkiga trpljenja
ino smrti Jezusa Kristusa našiga ljubiga go-
spoda (slov.) — 9.50 Sveti križ (slov.) —
11.45 Oddaja za podeželje — 14.30 Pozdrav
nate — 18.30 Velikonočni običaji na Koro-
škem (slov.) — 19.45 Velikonočni zvonovi iz
Avstrije — 20.10 Večerni koncert.

Nedelja, 1. april:

6.20 Nedelja na planini — 7.25 S pesmijo
pozdravljamo in voščimo (slov.) — 8.00 Ve-
likonočno petje — 8.20 Oddaja za kmete —
9.10 Zabavni koncert — 11.05 Veselo petje,
veselo igranje — 13.45 Iz domovine — 14.30
Pozdrav nate — 16.30 Otroška ura — 17.00
Najboljše za vaše goste — 19.00 Športna po-
ročila — 20.00 „Seviljski brivec“, opera v
dveh aktih.

Ponedeljek, 2. april:

6.20 Vesela glasba in napevi — 7.20 Po
dolinah in planinah naša pesem se glasi (slov.)
— 9.10 Poskočne melodije — 11.05 V vseh
tonih — 13.45 Pomlad v domovini — 14.30
Pozdrav nate — 17.00 Plesna glasba ob pe-
tih — 18.00 Velikonočne legende — 20.00
Dunajski sladkorčki v novih ovitkih — Ve-
seli večer — 21.00 Melodije in ritmi.

Torek, 3. april:

5.50 Oddaja za kmete — 6.05 Pestri zvoki
— 7.00 Pisan spored za jutranjo uro — 8.45
Medicinski problemi od danes — 9.00 Pozdrav

nate — 10.10 Gospodinjski magacin — 11.00
Veselo razpoloženi dopoldne — 11.45 Odda-
ja za podeželje — 12.02 Pestro mešano —
14.00 Poročila, objave. Zdravniški vedež
(slov.) — 15.30 Oddaja za žene — 16.35
Znanje za vse — 20.10 „Anakreon“, opera.

Sreda, 4. april:

5.50 Oddaja za kmete — 7.00 Pisan spo-
red za jutranjo uro — 8.45 Iz ženskega sve-
ta — 9.00 Pozdrav nate — 10.10 Gospodinjski
magacin — 11.00 Dobro razpoloženi do-
poldne — 11.45 Oddaja za podeželje — 12.02
Pestro mešano — 14.00 Poročila, objave. Ari-
je iz znanih oper; pojejo solisti ljubljanske
opere (slov.) — 18.45 Veseli godci — 20.10
Pošta vabi.

Četrtek, 5. april:

5.50 Oddaja za kmete — 7.00 Pisan spored
za jutranjo uro — 8.45 Avstriji v inozem-
stvu — 9.00 Pozdrav nate — 10.10 Gospo-
dinjski magacin — 11.00 Dobro razpoloženi
dopoldne — 11.45 Oddaja za podeželje —
12.02 Pestro mešano — 14.00 Poročila, obja-
ve. Kulturni pregled — 15.30 Oddaja za že-
ne — 16.35 Znanje za vse — 20.10 Lovska
ura.

Petek, 6. april:

5.50 Oddaja za kmete — 7.00 Pisan spored
za jutranjo uro — 8.45 Domovina in čas —
9.00 Pozdrav nate — 10.00 Gospodinjski ma-
gacin — 11.00 Dobro razpoloženi dopoldne
— 11.45 Oddaja za podeželje — 12.02 Pe-
stro mešano — 14.00 Poročila, objave. Mlada
setev (slov.) — 16.35 Znanje za vse — 18.45
K'k je bou pa k'k je še kej... (slov.) —
20.10 Prometni kavalir.

LINOLEJ
TELON
GUMA
STRAGULA

Orasch's Erben
Celovec - Klagenfurt, 8. Maistrasse 5 / Tel. 56-38

Hans Harlander & Söhne

Sanitarne naprave — centralne kurjave
CELOVEC — KLAGENFURT
Villacherstrasse 4, Tel. 26-62

Vesele velikonočne praznike!

HANS WERNIG

Blagajne in stroji

Celovec - Klagenfurt, Paulitschgasse 13 in Heiligegeistplatz 10

Alois Caviola

tapetnik in dekorater
CELOVEC — KLAGENFURT
Karfreitsstrasse 13 / Tel. 39-5-41

N E D E L K O

KLAGENFURT — CELOVEC
8. Maistrasse 11

Blago za pohištvo, gradl
za žimnice, umetno blago,
plastika, tapetniške potreb-
ščine, tekači, preproge itd.

KLISARNA

ROMAN RITTER
CELOVEC - KLAGENFURT
BURGGASSE 8 — TELEFON 21-08

Enodnevne piščance

pasme: Leghorn, Italijanke, Rhodeländer,
New Hampshire, Barred-Rocks, Withe-
Rocks, kakor gosje piščance in piš-
čance indijank oddajamo vsako sredo
in četrtek

Farma perutnine in valilnica

„Elblhof“ **CELOVEC — KLAGENFURT**
Auer von Weisbachstrasse 17

**Bencin, dizel-olje,
motorno olje,
vse vrste strojnega olja
in mazilnih maščob**

v najboljši kakovosti

FRANZ RUMWOLF

uvoz mineralnih olj
Celovec - Klagenfurt
Stauderhaus
Tel. 37-77, 37-78

LLOYD

400 in 600

Autohaus J. RIVA

Najstarejša Lloyd-delavnica
Velika zaloga nadomestnih delov

Celovec — Klagenfurt
Rosentaler Strasse 17
Telefon 31-91

Vaš oglas

za vsako
priložnost

V

Vesele velikonočne praznike želi

Jakob**Kirchheimer in sin**

pleskar in soboslikar

VRBA — VELDEN
telefon 664

4 Vorteile:

1. Riesenauswahl — über 100 Ausstattungen
2. Die besten und billigsten Möbel Österreichs
Hartholzschlafzimmer von S 4400.—
3. Ratenzahlung ohne Aufschlag, ohne Zinsen
4. Zustellung frei Haus mit eigenem Spezialauto

GRÖSSTE AUSWAHL IN:

Polstermöbeln, Teppichen, Matratzen;
Vorhangstoffe zu sehr mässigen Preisen

„Das Haus der guten Möbel“

KARL STADLER

KLAGENFURT / THEATERGASSE 4

SW-MÖBEL-VERKAUFSSTELLE

Kostenlose Beratung durch eigenen Architekten!

Lakiranje avtomobilov
tapeciranje avtomobilov
prevleke za avtomobile
plahte za avtomobile
v vsakovrstni izdelavi

Georg Steiner

CELOVEC — KLAGENFURT
Völkermarkter Ring 5 / Tel. 52-46, ustan. 1890

WSW

Gradimo:

naprave stranskih
telefonskih postaj
naprave električnih ur
elektro-akustične naprave
kino-naprave
svetlobne signalne naprave
za hotele
zaščitne naprave proti streli

SIEMENS & HALSKE

GES. M. B. H.

WIENER SCHWACHSTROM WERKE
Klagenfurt, Benediktinerplatz 10

Najzanesljiveje rastoče jabolčno dre-
vesce kupite v drevnici Ing. Marko
Polzer, pd. Lazar, pošta Št. Vid —
St. Veit im Jauntal

Osem našim odjemalcem priskrbe velikonočne pozdrave!

PLACH STOFFE

Celovec — Klagenfurt